

DANSK

Litteraturkanon

FORFATTER ADAM OEHLENSCHLÄGER

Velkommen til School To Go og dagens undervisning!

Dette er et forløb i faget "Dansk" om vores litteraturkanon i tre episoder, med de tre temaer: "Forfatter Adam Oehlenschläger", "Forfatter N.F.S. Grundtvig", og til sidst "Steen Steensen Blicher". Der vil både være lytte-tekster og øvelser i episoderne.

Introduktion

Forestil dig en verden, hvor ordene har magt til at male billeder i dit hoved, tage dig med på eventyr til fjerne lande eller dybt ind i hjertet af historien. I denne verden er der en skattekiste fyldt med fortællinger, digte og skuespil, der venter på at blive

udforsket. En af de mest funklende juveler i denne skattekasse tilhører en mand ved navn Adam Oehlenschläger, en sand mester i ordets kunst.

Adam Oehlenschläger er en af de største skikkelser i dansk litteratur, og hans værker er en vigtig del af det, vi kalder litteraturkanonen. Det er en samling af værker, der betragtes som særligt betydningsfulde og værdifulde, og som har formet og fortsat påvirker vores kultur og måde at tænke på.

Oehlenschläger levede for omkring 200 år siden, i en tid hvor Danmark og verden omkring den gennemgik store forandringer. Han havde en særlig evne til at fange sin tids ånd og drømme i sine værker, og han inspirerede mange med sin fantasi og dybe følelser. Han skrev om helte fra fortiden, om naturens skønhed og om de store spørgsmål i livet, som hvad det vil sige at være menneske.

Et af hans mest kendte værker er "Guldhornene", et digt om to magiske horn fra Danmarks fortid, som blev stjålet og smeltet om. Men det handler ikke kun om hornene selv; det handler om tabet af noget dyrebart og om at finde skønhed og håb selv i sorg. Oehlenschläger viser os, hvordan historier og kunst kan forbinde os med vores fortid og med hinanden.

I vores rejse gennem litteraturkanonen og Adam Oehlenschlägers verden vil vi udforske, hvordan han brugte ordene til at skabe magi. Vi vil dykke ned i hans digte og skuespil og se, hvordan han brugte sprog, rytme og billeder til at bringe sine tanker og følelser til live. Vi vil også se på, hvordan hans ideer stadig har betydning for os i dag, og hvordan vi kan finde inspiration i hans værker til at udtrykke vores egne tanker og følelser.

Så lad os begive os ud på denne spændende opdagelsesrejse i ordens verden med Adam Oehlenschläger som vores guide. Hvem ved, hvilke skjulte skatte og eventyr vi vil finde på vores vej?

Mål for undervisningen:

- Jeg skal kunne nævne tre værker skrevet af Adam Oehlenschläger.
- Jeg skal kunne forklare, hvad Romantikken er, og hvordan Oehlenschlägers værker passer ind i denne periode.
- Jeg skal kunne identificere romantiske træk i et digt af Oehlenschläger.
- Jeg skal kunne sammenligne temaer i Oehlenschlägers 'Guldhornene' med moderne temaer.
- Jeg skal kunne diskutere Oehlenschlägers betydning for dansk litteratur og kultur.

Hvem var Adam Oehlenschläger?

Adam Oehlenschläger var en meget berømt dansk digter og dramatiker, som levede i begyndelsen af 1800-tallet. Han er en af de vigtigste personer i dansk litteratur, fordi han var med til at starte en helt ny æra kaldet romantikken i Danmark. Romantikken var en periode, hvor kunst og litteratur begyndte at fokusere meget på følelser, naturen, og det at drømme sig væk til fantastiske og eventyrlige verdener.

Før Oehlenschläger, var meget af litteraturen i Danmark og resten af Europa meget formel og fulgte strenge regler om, hvordan man skulle skrive. Men Oehlenschläger brød med disse traditioner og begyndte at skrive digte og skuespil, der handlede om store følelser, kærlighed til naturen, og historier fra Danmarks fortid. Han mente, at kunst og litteratur skulle vække følelser hos folk og inspirere dem til at tænke stort og drømme.

Et af hans mest kendte værker er digtet "Guldhornene", som er inspireret af gamle danske sagn og historier. I dette digt, ligesom i mange af hans andre værker, bruger han smukke billeder og sprog for at bringe Danmarks historie og natur til live på en måde, der taler direkte til hjertet.

Oehlenschläger var vigtig, fordi han viste, at dansk litteratur kunne være både dyb og smuk. Han inspirerede mange andre forfattere og kunstnere i Danmark og hjalp med at skabe en følelse af national stolthed ved at skrive om Danmarks fortid og den smukke danske natur. Hans værker mindede folk om, hvor rig og spændende Danmarks historie er, og hans måde at skrive på ændrede, hvordan folk tænkte på kunst og litteratur.

Fordi han var så nyskabende og havde så stor en indflydelse på dansk kunst og kultur, er Adam Oehlenschläger en skikkelse, der stadig bliver husket og fejret i dag. Han hjalp med at åbne døren for en helt ny måde at tænke om poesi og drama på, og hans værker bliver stadig læst og elsket af mange. Hans bidrag til dansk litteratur og kultur gør ham til en af de mest betydningsfulde personer i Danmarks litteraturhistorie.

Hvad er karakteristisk for Oehlenschlägers skrivestil og temaer i hans værker?

Adam Oehlenschläger er en forfatter, som mange betragter som en pioner inden for den romantiske periode i Danmark. Hans skrivestil og de temaer, han udforsker i sine værker, skiller sig ud på flere måder, og det er disse elementer, der gør hans litteratur både unik og betydningsfuld.

Karakteristisk for Oehlenschlägers Skrivestil

En af de mest bemærkelsesværdige ting ved Oehlenschlägers skrivestil er hans brug af sprog og billeder. Han havde en særlig evne til at male levende billeder med sine ord, som gjorde, at læserne kunne forestille sig de scener og følelser, han beskrev, meget klart. Hans digte og skuespil er ofte fyldt med beskrivelser af naturen, som

ikke bare tjener som baggrund, men som en aktiv del af historien, der afspejler og forstærker følelserne hos karaktererne og temaerne i hans værker.

Gennemgående Temaer

Oehlenschlägers værker er kendt for at udforske en række dybe og ofte filosofiske temaer. Disse inkluderer:

Naturens Skønhed og Kraft: I romantikken ses naturen ofte som en kilde til inspiration og en vej til at forstå dybere sandheder om livet. Oehlenschläger bruger naturen til at udtrykke følelser og skabe stemninger i sine værker.

Fortidens Helte og Myter: Han var meget inspireret af Danmarks historie og nordisk mytologi. Ved at genfortælle disse gamle sagn og historier, forbinder han nutiden med fortiden og understreger vigtigheden af at huske vores rødder.

Individets Følelser og Drømme: Oehlenschläger dykker dybt ned i sine karakterers indre liv, deres drømme, håb, og længsler. Dette fokus på individets følelsesliv er meget karakteristisk for romantikken.

Sammenligning med Andre Forfattere fra Samme Periode

Mens mange forfattere fra romantikken delte en interesse for natur, historie, og individets indre verden, skilte Oehlenschläger sig ud med sin dybe fordybelse i dansk og nordisk kultur. Hans værker føles ofte mere personligt forankrede i det danske landskab og historie end mange af hans samtidiges.

Sammenlignet med andre forfattere fra romantikken, var Oehlenschlägers værker også bemærkelsesværdige for deres optimisme og tro på det gode i mennesket. Selvom han ikke ignorerede livets mørkere sider, havde hans fortællinger ofte en lysere tone, hvor håb og skønhed fandt en vej gennem mørket.

I sidste ende er Oehlenschlägers skrivestil og temaer dybt forbundet med den romantiske periodes idealer, men hans særlige fokus på det nordiske landskab, mytologi og historie, samt hans evne til at formidle dybe følelser og filosofiske tanker gennem levende sprog billeder, gør hans værker unikke. Disse elementer har bidraget til hans vedvarende betydning i dansk litteratur.

Hvordan afspejlede Adam Oehlenschlägers værker samfundet og tiden, han levede i?

Adam Oehlenschläger levede i en meget spændende tid i Danmarks historie, som var fuld af store forandringer og nye ideer. Tiden omkring 1800-tallet var en periode, hvor mange mennesker begyndte at se verden på en ny måde. Der var en masse snak om frihed, rettigheder, og at alle mennesker var vigtige og havde værdi. Dette var også tiden for Romantikken, en periode i kunst og litteratur, hvor følelser, naturen, og det at være et unikt individ blev værdsat højt.

Samfundet og Tiden

I starten af 1800-tallet var Danmark, ligesom resten af Europa, præget af en tid med mange politiske og sociale ændringer. Der havde været krige, og der var en voksende interesse for demokrati og folks rettigheder. Folk begyndte at tro på, at de kunne og burde have indflydelse på, hvordan deres land blev ledet, og at deres stemmer talte.

Oehlenschlägers Værker

Adam Oehlenschläger var dybt påvirket af disse strømninger og forandringer i samfundet. Hans værker afspejlede ofte en stor kærlighed til Danmark og dets historie, en interesse for folkets sprog og kultur, og en dyb tro på, at der var noget særligt og værdifuldt i hver persons unikke følelser og oplevelser.

Naturen som Spejl for Samfundet: I hans digte og skuespil bruger han ofte naturen til at afspejle menneskets følelser. På den tid var der en stor interesse for at komme tilbage til naturen, fordi folk følte, at den industrielle revolution tog dem væk fra deres rødder. Oehlenschläger brugte naturen som et billede på en enklere og mere autentisk måde at leve på.

Fortidens Helte: Han skrev også meget om Danmarks historie og myter. På den tid var der en voksende interesse for nationens fortid, fordi folk følte, at det gav dem en følelse af identitet og stolthed. Ved at genoplive historier om gamle danske helte og vikinger, bidrog Oehlenschläger til at styrke en følelse af national stolthed og samhørighed.

Individualisme: Romantikken var også en tid, hvor det at være et individ blev fejret. Oehlenschläger skrev om vigtigheden af at følge sit hjerte og være tro mod sig selv, hvilket var meget i tråd med tidens idealer om frihed og personlig udtryk.

Reaktion på Samfundsmæssige Forandringer

Oehlenschläger reagerede på de store forandringer i samfundet ved at skrive værker, der både fejrede Danmarks fortid og omfavnede fremtidens håb og drømme. Han troede på, at kunsten kunne inspirere folk til at tænke over, hvem de var, og hvordan de ønskede, at deres samfund skulle være. Hans værker inviterede folk til at drømme og stræbe efter et bedre liv og samfund.

Ved at forstå Oehlenschlägers værker kan vi få et vindue til, hvordan folk tænkte og følte i Danmark i begyndelsen af 1800-tallet. Hans digte og skuespil viser os, hvordan kunst kan fange tidsånden og reagere på de ændringer, der sker i verden.

Hvordan har Oehlenschlägers værker påvirket efterfølgende generationer af forfattere og den danske litteraturkanon?

Adam Oehlenschläger er som en stor stjerne på himlen over dansk litteratur. Ligesom en stjerne, hvis lys fortsætter med at nå os lang tid efter den er skabt, har

Oehlenschlägers værker og ideer fortsat med at inspirere mennesker mange generationer efter hans tid. Han levede i en tid med store forandringer og nye ideer, og hans måde at skrive på, samt de emner han valgte at udforske, har haft en dyb og varig indflydelse på dansk litteratur og kultur.

Inspirationskilden

Oehlenschläger var en af de første danske forfattere, der virkelig omfavnede romantikkens idealer – at fejre følelser, naturen, og individets unikke ånd. Ved at gøre det banede han vejen for en ny æra i dansk litteratur, hvor disse temaer blev udforsket dybere. Han viste, at det var okay at skrive om personlige følelser og drømme, og at naturen kunne være en kraftfuld kilde til inspiration. Dette var en stor ændring fra den mere formelle og strukturerede skrivestil, der var populær før hans tid.

Påvirkningen på Dansk Litteratur

Oehlenschlägers værker inspirerede efterfølgende generationer af forfattere til at udforske og udtrykke deres egne ideer og følelser mere frit. Hans brug af dansk historie og mytologi gjorde også, at mange senere forfattere begyndte at kigge indad og udforske Danmarks fortid og kultur i deres egne værker. Dette hjalp med at skabe en stærkere følelse af dansk identitet og stolthed over nationens historie og arv.

International Indflydelse

Selvom Oehlenschlägers største indflydelse har været inden for dansk litteratur, har hans ideer og værker også nået ud over Danmarks grænser. Romantikens idealer spredte sig over hele Europa, og Oehlenschlägers værker var en del af denne større bevægelse. Han var en samtidsforfatter til andre store romantiske forfattere i Europa, og hans arbejde blev læst og beundret af mange uden for Danmark.

Moderne Tid

I dag er Oehlenschläger stadig en del af den danske litteraturkanon, hvilket betyder, at hans værker bliver studeret og værdsat som vigtige dele af dansk kulturarv. Hans ideer om frihed, individualisme, og skønheden i naturen og menneskets følelser er stadig relevante. Mange moderne forfattere og kunstnere fortsætter med at finde inspiration i hans arbejde, når de udforsker deres egne kreative udtryk.

Adam Oehlenschlägers bidrag til dansk litteratur og kultur kan ikke overvurderes. Hans mod til at bryde med traditionerne og hans dybe kærlighed til Danmark og dets historie har inspireret utallige forfattere og kunstnere og vil fortsætte med at gøre det i mange år fremover.

Hvordan kan vi i dag relatere til Adam Oehlenschlägers værker?

Selvom Adam Oehlenschläger levede for over 200 år siden, er mange af de temaer og ideer, han skrev om, stadig meget relevante for os i dag. Hans værker kan virke gamle, men de følelser, drømme og spørgsmål, han udforskede, er noget, som

mennesker stadig kan relatere til. Lad os se på, hvordan vi kan forbinde Oehlenschlägers værker med nutidens kultur og samfund.

Kærligheden til Naturen

Oehlenschläger skrev ofte om sin beundring for naturen, og hvordan den kan inspirere os. I dag taler vi meget om miljøet og naturens skønhed, men også om vores bekymring for klimaændringer og tabet af biodiversitet. Ligesom Oehlenschläger fandt inspiration og trøst i naturen, søger mange i dag at beskytte naturen, så fremtidige generationer også kan opleve dens skønhed og magi.

Værdien af Historie og Myter

Oehlenschläger genoplivede gamle danske sagn og helte i sine værker, hvilket mindede folk om deres historie og rødder. I dag ser vi en lignende interesse for historie og kulturarv, hvor folk udforsker deres forfædres liv gennem genealogi eller nyder tv-serier og film, der bringer historiske figurer og mytologiske historier til live. Dette viser, hvordan fortidens historier stadig former vores identitet og værdier.

Individualisme og Følelser

Romantikens fokus på individets følelser og unikke ånd var central i Oehlenschlägers værker. I dagens samfund fejrer vi også individualitet og opmuntrer folk til at udtrykke sig selv og deres følelser åbent. Debat om mental sundhed, selvudvikling og at finde sin egen vej i livet er meget relevante, hvilket spejler Oehlenschlägers interesse for den enkeltes indre liv og følelser.

Brugen af Kunst til at Udtrykke og Inspirere

Oehlenschläger brugte poesi og drama til at udtrykke dybe følelser og inspirere andre. I dag ser vi, hvordan kunst, musik og litteratur fortsat er kraftfulde redskaber for udtryk og forandring. Kunstnere og forfattere bruger deres værker til at kommentere samfundsmæssige forhold, udfordre status quo og inspirere til handling - ligesom Oehlenschläger gjorde i sin tid.

Samfundsmæssige Forandringer

Oehlenschlägers tid var en periode med store forandringer og spørgsmål om frihed og rettigheder. Disse temaer er utrolig relevante i dag, hvor samfund over hele verden står over for udfordringer med rettigheder, frihed og hvordan vi lever sammen. Hans værker minder os om, at kampen for disse idealer er evig og stadig vigtig.

Selvom tiden har ændret sig siden Oehlenschlägers dage, viser disse eksempler, at de temaer og spørgsmål, han beskæftigede sig med, stadig rører ved noget universelt og tidløst i menneskets natur. Ved at forbinde hans værker med nutidige emner kan vi ikke kun forstå dem bedre, men også se, hvordan fortidens kunst og litteratur fortsat kan inspirere og påvirke os i dag.

Hvilke værker er forfatter Adam Öehlenschläger kendt for?

Adam Oehlenschläger er en central figur i dansk litteratur og kendt for sine bidrag til den danske guldalder. Her er en liste over nogle af hans mest kendte værker:

"Der er et Yndigt Land" - "Den danske nationalmelodi." Dette er Danmarks officielle nationalsang, kendt for sin hyldest til landets skønhed, historie og kulturelle arv.

"Guldhornene" (1802) - Et af Oehlenschlägers mest berømte digte, inspireret af fundet af de historiske guldhorn. Digtet er en hyldest til Danmarks fortid og kulturelle arv.

"Hakon Jarl" (1807) - Et historisk drama, der fortæller historien om den norske høvding Hakon Jarl, og som udforsker konflikten mellem hedenskab og kristendom.

"Palnatoke" (1807) - Et drama om den legendariske danske helt Palnatoke, der er kendt for at være en dygtig bueskytte og for sin rolle i overgangen til kristendommen i Danmark.

"Sanct Hansaften-Spil" (1808) - Et kort lyrisk drama, der fejrer midsommeraften og dansk folkløse.

"Nordens Guder" (1819) - Et digt, der gengiver nordisk mytologi og de gamle nordiske guders historier.

"Helge" (1814) - En trilogi af skuespil inspireret af oldnordiske sagaer og poesi, der udforsker temaer som hæder, kærlighed og skæbne.

"Correggio" (1816) - Et drama om den italienske maler Antonio da Correggio, der undersøger kunstnerens kamp for at blive anerkendt i sin egen tid.

"Axel og Valborg" (1818) - Et romantisk drama, der fortæller historien om kærligheden mellem Axel og Valborg, sat i middelalderens Danmark.

Disse værker spænder over et bredt spektrum af genrer, herunder poesi, drama og prosa, og de afspejler Oehlenschlägers dybe fascination af nordisk mytologi, historie og natur. Hans litterære produktion er en vigtig del af den danske kulturelle arv og fortsætter med at inspirere og bevæge læsere og publikum.

Nu er det tid til at lave et par opgaver og tænke over hvad vi lige har lært.

Arbejdsopgaver

1. Værkernes Værdi: Arbejd parvis eller alene og lav en liste over tre kendte værker af Oehlenschläger.
2. Romantikens Tid: Lav en tidslinje i grupper, der viser vigtige begivenheder i Romantikens periode og placer Oehlenschlägers liv og værker på denne tidslinje.

3. Tema Opdagelse: Læs et uddrag af "Guldhornene" og find eksempler på naturens skønhed og fortidens storhed, som er centrale temaer i romantikken. Del fundene med klassen.
4. Samtidsforbindelser: Skriv en kort tekst, hvor du sammenligner et tema fra "Guldhornene" med et aktuelt emne. Diskutér, hvordan dette tema stadig er relevant i dag.
5. Kreativ Skrivning: Skriv et kort digt, hvor du lader dig inspirere af Oehlenschlägers skrivestil, temaer eller karakterer. Deltag i en klasseworkshop, hvor I giver hinanden konstruktiv feedback på jeres digte.

Når du har svaret på opgaverne, så slutter denne episode.

Her starter ideerne til lærerne:

Ideer til læreren

- Oplæsning og Diskussion: Start lektionen med en højtlesning af et af Oehlenschlägers digte, fx "Guldhornene". Diskutér derefter sproget, temaerne og hvordan det afspejler romantikkens idealer.
- Interaktiv Tidslinje: Brug klasserumsvæggen til at skabe en stor tidslinje over Romantikken, hvor eleverne kan tilføje billeder, citater og værker fra perioden, inklusive Oehlenschlägers bidrag.
- Kreative Projekter: Organiser en poesiaften, hvor eleverne kan præsentere deres egne digte, inspireret af Oehlenschläger, foran klassen eller endda forældre.
- Forbindelser til Nutiden: Faciliter en klassesdebat om, hvordan temaer fra Oehlenschlägers værker kan ses i nutidens Danmark. Dette kan inkludere diskussioner om national identitet, naturbevarelse og vigtigheden af historie og myter.
- Digitale Præsentationer: Lad eleverne arbejde i grupper for at skabe digitale præsentationer om Oehlenschlägers liv, værker og hans indflydelse på dansk kultur og litteratur. Del præsentationerne med skolen eller på skolens hjemmeside.